

Weergaveproblemen? Open deze e-mail in je webbrowser.

Nieuwsbrief Remonstranten Den Haag e.o. 30 september - 14 oktober 2021

Agenda tot en met 16 oktober

- za 2-okt** 10.00 Poëziecursus o.l.v. Ingrid de Bonth
 - za 2-okt** 17.00 Opening expositie Doortje van Ginneken
 - zo 3-okt** 10.30 Ds. Antje van der Hoek met kunst van Doortje van Ginneken
 - za 9-okt** 10.00 Poëziecursus o.l.v. Ingrid de Bonth
 - zo 10-okt** 10.30 Ds. Reinhold Philipp, Preek vd leek met Bram Rutgers vd Loeff
 - di 12-okt** 14.00 Bezoek Pulchri Studio o.l.v. Jacques Zwaan
 - do 14-okt** 14.00 Meditatiecursus o.l.v. Reinhold Philipp
 - vrij 15-okt** 11.00 Samen wandelen o.l.v. Ria Edelman
 - za 16-okt** 10.30 Muziekcursus o.l.v. Hans Jacobi
-

Van de redactie

Door: Peter Kelderman

In deze eerste Nieuwsbrief na mijn vakantie naar de Baltische Landen (ik hoop u er binnenkort iets over te verhalen), doet Betty Renssen, namens de kerkenraad, verslag van de zeer geslaagde 'Vrijwilligersdag' van 26 september.

Tijdens de kerkdiensten mag weer voluit worden gezongen. In het vierde kwartaal is er een nieuw Collectiedoel, dat door Yvonne van Eck wordt toegelicht.

Ds. Antje van der Hoek verzorgt deze keer de Overdenking, waarin zij de uitbeelding van de 'levenstrappen' van de vrouw door de eeuwen heen belicht. Vooral vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw zijn de inzichten hierover sterk veranderd.

In de komende periode weer verschillende activiteiten in de kerk. Poëziecursus op 2 en 9 oktober. De expositie met werk van Doortje van Ginneken, die wordt geopend op 2 oktober, met verdere aandacht tijdens de kerkdienst van 3 oktober. Ds. Reinhold Philipp leidt de meditatiekring van 14 oktober, terwijl Ria Edelman de wandeling van 15 oktober organiseert.

Het mooie gedicht 'Nazomer' van Herman Hesse, zeer toepasselijk voor het huidige jaargetijde, werd aangeleverd door Ninon Vercoutre. Jacques Zwaan doet verslag van twee nieuwe aanwinsten voor onze bibliotheek. Ook organiseert hij het museumbezoek op 14 oktober, naar de Pulchri Studio, Den Haag.

In "Kringendingen" vertelt Reinhold Philipp over de Ochtendkring West, die hij al 20 jaar mag begeleiden. Veel sociale contacten zijn ontstaan uit deze kring, waarvan het oudste lid inmiddels 101 jaar is!

Met de rubrieken 'Personalialia' (in principe eens per maand) en 'Kanselbloemen' sluiten we dan deze Nieuwsbrief af.

Uit de kerkenraad

Door: **Betty Renssen, secretaris**

Op 18 september was er Jeu de Boules en een heerlijke Indische maaltijd voor onze vrijwilligers in Monster. Het was een groot succes; heel hartelijk dank aan Lucie Bosch, Wies van der Doll en Miriam van Dam voor de organisatie!

En op 26 september mochten we weer allemaal zingen in de dienst van ds. Johan Goud, die heel toepasselijk als thema 'Feest' had. De namen hoeven niet meer opgeschreven te worden en we vragen geen QR code.

De stoelen blijven nog op afstand staan, maar u mag wel naast elkaar zitten, als u zich daar prettig bij voelt. De tuindeuren blijven voorlopig open. De collectant deelt de liturgie uit, maar de collectes staan nog op het tafeltje achterin de kerk, en er worden geen handen geschud.

Zo gaan we hopelijk langzaam weer naar 'het oude normaal', als ieders gezondheid het toelaat.

Bericht van de administratie

Door: **Miriam van Dam**

Van 4 tot en met 11 oktober ben ik met vakantie. Hierdoor is de administratie niet optimaal telefonisch te bereiken. De mail wordt wel bekeken.

Op maandag 4 en 11 oktober zal Betty Renssen in de ochtend op de administratie aanwezig zijn.

De bezetting op de andere dagen is minimaal.

Kerkdiensten

De kerkdiensten beginnen om 10.30 uur. De kerkdienst is live, of terug te kijken via [Kerk TV](#).

Zondag 3 oktober

Voorganger: **ds. Antje van der Hoek** met kunst van **Doortje van Ginneken**

Organist: Hans Jacobi

Thema: Kleur in eenvoud. In deze dienst schenken we aandacht aan kunst van kunstenares Doortje van Ginneken.

Op **zaterdag 2 oktober 17.00 uur** wordt de expositie in de kerk geopend. [Meer lezen](#)

Zondag 10 oktober

Voorganger: **ds. Reinhold Philipp** samen met **Bram Rutgers van der Loeff**

Organist: Hans Jacobi

Een tollenaar als voorbeeld.

Bijbeltekst: Lukas 19:1-10 & Psalm 8: 4-7

Sinds de kinderopvangtoeslagenaffaire zijn belastingambtenaren niet erg populair meer. In Bijbelse tijden was dit met tollenaars weinig anders. [Meer lezen](#)

'De tollenaar' van Marinus van Reymerswaele

Collecte Vierde kwartaal

Door: Diaconale commissie

De collecte is in het vierde kwartaal bestemd voor de Stichting Creating Hope In Society.

U kunt uw donatie overmaken naar rekening: NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder vermelding van: Collecte Creating Hope (zie hieronder).

Voor de betaling van de collecte kunt u ook de QR code hiernaast gebruiken.

Collecte vierde kwartaal 2021

Door: Yvonne van Eck (Diaconale commissie)

In het vierde kwartaal collecteren wij voor de Stichting Creating Hope in Society Uganda (www.hoopinoeganda.nl). CHIS is een kleinschalig project in Kampala, Oeganda, en wordt ondersteund vanuit de Doopsgezinde Gemeente in Den Haag.

De oprichter van de Stichting, Denis Masembe, heeft een paar jaar geleden vanuit Nederland zijn contacten in Oeganda gemobiliseerd om iets te gaan doen aan de nood die er is in dat land. Dat heeft er toe geleid dat in de hoofdstad Kampala op kleine schaal verweesde en verwaarloosde kinderen worden voorzien van de eerste levensbehoeften: liefdevolle aandacht, voedsel, kleding en onderwijs. Ook worden alleenstaande moeders ondersteund die hun kinderen graag een betere toekomst willen geven.

Met het geld uit Nederland is inmiddels ook een stuk land aangekocht buiten de stad. Hierop worden gewassen verbouwd die het basisvoedsel vormen in Oeganda: mais, bonen en bananen. Uitbreiding naar meer gewassen is zeker mogelijk en dat geeft goede hoop voor de toekomst. Onder de oppervlakte is de stichting ook een steunpunt voor lhbt-ers. Zij zijn in Oeganda hun leven niet zeker; om in leven te blijven moeten zij proberen hun geaardheid verborgen te houden.

Dit leidt tot maatschappelijke en psychische problemen. De stichting helpt deze mensen en op hun beurt helpen zij de stichting bij hun werk. Denis Masembe, die inmiddels weer is teruggekeerd naar Oeganda, heeft zijn huis aan de stichting ter beschikking gesteld en dat functioneert nu als het adres en het kantoor van de Stichting Creating Hope in Uganda.

De opbrengst van de collecte in het vierde kwartaal van 2021 is bestemd voor noodhulp aan de moeders en kinderen in Kampala. De Diaconale commissie rekent op uw gulle gaven voor dit prachtige doel.

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Antje van der Hoek

Telefoon: 0252-211204

E-mail: hoekpred.remodennaag@gmail.com

Reinhold Philipp

Telefoon: 070-3878732

E-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Oud én wijs?

Door: ds. Antje van der Hoek

Wie heeft het in z'n jongere jaren niet gehoord: daar ben je nu toch oud en wijs genoeg voor? Wanneer je wat aarzelde of je iets wel zou kunnen. Of je wel geschikt zou zijn voor die nieuwe uitdaging. Op het gebied van opleiding, werk of in je persoonlijke levenssfeer. Maar is het wel zo'n vanzelfsprekend tweetal: ouderdom en wijsheid? Of valt daar meer over te zeggen? Het is de vraag die centraal staat in het recent verschenen boek van ethicus Frits de Lange. *'Eindelijk volwassen, de wijsheid van de tweede levenshelft'*, luidt de titel. In één van mijn Kringen bespreken we het in dit nieuwe seizoen.

Gaandeweg komt De Lange te spreken over iets wat in dit verband zeer illustratief is: de levenstrap, zie hierboven. Het was een voorstelling die vanaf de zeventiende eeuw vele huiskamers sierde. De levensfasen worden er sterk afgebakend. Ze krijgen de typische kenmerken van opkomst, bloei en hoogtepunt, aftakeling en ondergang. Daarmee wordt de trap als metafoor gebruikt. Elke trede symboliseert een decennium. Dergelijke levenstrappen bestonden er in een mannelijke en een vrouwelijke versie. Ze weerspiegelden de specifieke verwachtings- en rollenpatronen van weleer. Hierboven zie je de vrouwelijke variant: van het vrolijk spelende meisje van tien tot de kwetsbare negentigjarige, leunend in haar stoel. Om dan als honderdjarige het tijdelijke voor het eeuwige te verwisselen. Alle rollen, zo valt meteen op, spelen zich af in de sfeer van gezin en familie. Van maatschappelijke functies is geen spoor te bekennen. De vrouw vindt, zoals het afgebeelde paradijsverhaal wil, haar bestemming in het baren en opvoeden van

(klein)kinderen.

Met dergelijke trappenschema's kunnen we niet meer uit de voeten. Al geruime tijd en om tal van redenen. Met name vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw belandden dergelijke vastomlijnde, godsdienstig verankerde, beelden over de levensloop op de schroothoop van de geschiedenis. Ieder kiest tegenwoordig zijn of haar eigen levensproject. Met of zonder kinderen, binnen een scala aan relatievormen, met of zonder betaald werk, al dan niet puttend uit spirituele of filosofische bronnen, etc. It's all up to you! De babyboomgeneratie, waartoe De Lange (geb. 1955) ook zélf behoort, is de eerste die dit in volle omvang ervaart. Niet enkel de bevrijding van vastomlijnde kaders, maar ook het vacuüm dat door het wegvallen ervan is ontstaan. Want waarop kun je je, in je tweede levenshelft, dan oriënteren? Daarover zijn tegenwoordig twee nieuwe verhalen over het latere leven ontstaan. Het deficit-model (alles wordt steeds minder) en dat van 'succesful aging' (je blijft altijd een fitte senior). Maar geen van beide vormt een realistisch perspectief. Het ene zet een domper op de oude dag; het andere verkoopt een illusie.

Hoe kom je dan tot een ander script voor die tweede levenshelft? Dusdanig dat het je helpt om er echt zin in te krijgen en te behouden? Om licht te werpen op die vraag leidt De Lange je langs een scala aan denkers en dichters. Bij wat hij daar uit destilleert, ligt de klemtoon op zelfrelativering. Ook lijkt hem nederigheid een deugd bij uitstek. Geen door anderen opgelegde houding overigens of zelfverachting. Maar vanuit het bevrijdende inzicht als gerijpt mens je eigen ego niet meer altijd zo serieus te willen nemen. Met dit pleidooi voor een 'lichtgewicht zelf' laveert De Lange, voor mijn gevoel succesvol, tussen de eerdergenoemde klippen van de ouderdom, als ramp óf feest, door. Al zijn het geen pasklare recepten en leidt de ouderdom niet als vanzelf tot meer wijsheid. Maar er op deze manier op reflecteren, opent nieuwe perspectieven in je persoonlijke omgang ermee.

Tenslotte, een kanttekening, die ik me meen te kunnen veroorloven. Ik miste een referentie aan vrouwelijke beelden uit de Bijbelse wijsheidsliteratuur. De Lange refereert weliswaar uitvoerig aan Job, maar niet aan 'Vrouwse Wijsheid' die erbij was toen God de wereld schiep (Spr. 8:22 e.v.) en die zelfs door de wijsheidskampioen koning Salomo werd geadoreerd (Wijsheid van Salomo 6-9). Dit beeld en dat van aartsmoeder Sara, die nog op hoge leeftijd 'vruchtbaar' bleek, bieden wenkende perspectieven.

Vooraf bij het betreden van de 'ouderdomstrappen der vrouw' ...

Zaterdag 2 en 9 okt. 10.00 uur

Poëziecursus

Samen Poëzie lezen met Ingrid de Bonth

We richten ons op het samen lezen en ervaren van poëtische teksten. [Meer lezen](#)

Expositie met werk van Doortje van Ginneken

Van 2 oktober - 15 november

THEMA: Kleur in eenvoud

**Opening: zaterdag 2 oktober, om 17.00 uur
(met sprekers)**

Doortje van Ginneken (1955) deed haar opleiding aan de Koninklijke Academie voor beeldende kunsten, richting tekenen, schilderen en etsen. Ze exposeerde in Pulchri Studio, Arti et Amicitiae, Haagse Kunstkring en andere galleries. Ze geeft workshops en cursussen schilderen. Haar eigen werk is op afspraak in het Atelier te bezichtigen.

Zelf zegt ze: 'Ik schilder niet met een vooropgezet idee. Het idee ontwikkelt zich tijdens het proces. Dan ontstaan er mensen- en dierenfiguren, gecombineerd met landschappelijke vormen. Ik houd van de vervreemding in het schilderen. Ik laat het de toeschouwer zelf ontdekken en ervaren.'

In de kerkdienst van **zondag 3 oktober**, zal aandacht worden besteed aan haar werk. Zij zal hier zelf ook een klein aandeel in hebben.

Dinsdag 12 oktober, 14.00 uur

Museumbezoek o.l.v. Jacques Zwaan

Pulchri Studio, Den Haag

In het gebouw van het 'Schilderkundig Genootschap Pulchri Studio' zijn drie grote expositiezalen en drie galeries.

A.- De expositie wordt gehouden in de grote zalen van Pulchri Studio. Voor deze salon kunnen alle kunstenaarsleden werk inbrengen, wat zorgt voor veel verscheidenheid. Zoals gebruikelijk heeft de **Najaarssalon** geen vast thema. De deelnemers maken allen kans op de Van Ommeren - De Voogtprijs (t.w.v. € 5.000,-) die ook dit jaar weer vriendelijk ter beschikking wordt gesteld door de van Omme [Van Ommeren - De Voogt Stichting](#). Dit jaar zal de jury bestaan uit: **Anna de Voogt** (Van Ommeren - De Voogt Stichting), **Mirjam de Winter** ([Galerie Phoebus, Rotterdam](#)), [Erik Pape](#) (beeldend kunstenaar), [Elise van der Linden](#) (beeldend kunstenaar) en de voorzitter van Pulchri Studio, **Marieta Reijerkerk**.

B.- Michel van der Zwan 'Shadowsofthemind' in de Tuingalerie

C.- Catharina van Velden en Hetty Wempe: 'Alles van waarde' in de Voorhoutgalerie. Zij halen inspiratie uit imperfectie, of zoals Lucebert het verwoord in zijn gedicht 'De zeer oude zingt': 'Alles van waarde is weerloos'.

De Pulchri Studio, Lange Voorhout 14, is te bereiken met tram 1, RandstadRail 2,3,4 en vanaf Centraal Station tram 15 (nieuwe rytuigen).

Laten we circa 13:30 uur verzamelen in de sociëteit of bij goed weer in de binnentuin. Het bezoek is gratis; eventuele consumpties voor eigen rekening. De exposities bekijken wij op eigen gelegenheid. Er is een lift in het gebouw.

Donderdag 14 okt, 14.00 uur

Meditatiekring

O.l.v. ds. Reinhold Philipp

De tijd even stil zeten? Een time out?

'De kracht van het verbonden zijn in stilte'. Bij een groepsmeditatie is in stilte elkaars nabijheid voelbaar.

Deelname vrij. [Meer lezen](#)

Samen Wandelen

Door: **Ria Edelman**

Op **vrijdag 15 oktober om 11.00 uur** gaan we weer stappen.

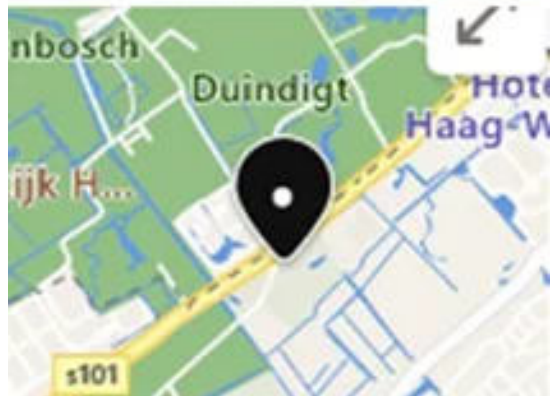
Dit keer wandelen we door het Haagse Bos, achterom de woning van de koning.

De wandelpaden onder de beuken en eiken van het Haagse Bos brengen je terug naar de vroege middeleeuwen. Toen was het Haagse Bos nog onderdeel van een woud dat zich uitstrekte van Den Haag tot Alkmaar. Onder Koning Willem 1 werden de vijvers aangelegd, de oevers ervan zijn nu een prachtige broedplaats voor de vele soorten vogels.

We beginnen onze wandeling bij de uitspanning Chalet Ten Bosch Leidsestraatweg 45 (tegenover Amerikaanse Ambassade).

Het wandelen is een open activiteit, met wisselende deelnemers, dus eenieder is welkom en we passen ons aan, aan de zwakste schakel. Tot slot: er zijn geen kosten aan verbonden, maar wel graag even opgeven bij:

ria@mariaedelman.nl, of tel: 06 54 902 754.

Zaterdag 16 oktober, 10.30 uur

Muziekcusus

O.l.v. Hans Jacobi

Thema: Muziek en grenservaringen-
De klassieke muziek als mentaliteitsgeschiedenis.

[Meer lezen](#)

NAZOMER

Door: Hermann Hesse

Nog geeft de late zomer dag na dag
Vol zoete warmte. Boven bloementrossen
Zweeft hier en daar met moede vleugelslag
Een vlinder glanzend als van goudbrokaat.

De avonden en morgens voeren vocht
Van fijne nevels aan, maar nog niet kil.
Plots blinkend dwarrelt van de moerbeiboom
Een blad het tere blauw in, groot en geel.

Op een steen zonnen hagedissen zich,
Druiven verbergen zich tussen het loof.
De wereld lijkt betoverd als in slaap
In droom en waarschuwt ons haar niet te wekken.

Zo klinkt er dikwijls vele maten lang
Muziek, verward tot gulden eeuwigheid,
Tot ze, ontwakend, de betovering
Verbreekt en zich weer in het heden voegt.

Wij, ouden, staan te oogsten bij het latwerk
En warmen onze zomerbruine handen.
Nog lacht de dag, nog is ze niet ten einde,
Nog koesteren wij ons in het hier en nu.

Met dank aan Ninon Vercoutre

Bibliotheca Remonstrantica Hagana

Door: Jacques Zwaan

Nieuwe aanwinsten:

- **Niet om te zenden, maar om te zijn; ecclesiologische waarnemingen bij een geïmproviseerde audio-praktijk.** Dit is de titel van de proponentsscriptie van Gerdienke Ubels (juni 2021). Mevrouw Ubels heeft in 1994 een bachelor Theologie & Media afgerond, nadat zij in 1988 contemporaine geschiedenis had voltooid. Zij is betrokken geraakt bij de Geertekerk Utrecht. Zij voelde zich uitgedaagd alsnog predikant te worden.

Samenwerking is daarbij een belangrijk item. De scriptie biedt mogelijkheden om de audio-praktijk, die spontaan ontstond vanwege de coronacrisis, te evalueren.

- **Exegetisch werkstuk over Prediker 3, 16-22.** Margreet Jonkers schonk ons deze oudere scriptie. Een waardevolle aanwinst.

Kringendingen – aandacht voor onze kringen

Ochtendkring West – door: Reinhold Philipp

Al meer dan 20 jaar mag ik deze kring begeleiden. Nog vóór ik predikant werd in Den Haag, heb ik tijdens mijn stage al kennisgemaakt met deze kring. Kort daarna vertrok één van de drie predikanten en kon een tweede een tijdlang niet werken wegens een auto-ongeluk (whiplash). Als ik me goed herinner had Johan Goud ook nog studieverlof. De kerkenraad zocht daarom iemand die de gemeente pastoraal bij kon staan. Aangezien ik in de buurt woonde en door mijn stage kennis had gemaakt met het reilen en zeilen van deze gemeente, werd ik gevraagd om als pastoraal werker enkele taken op mij te nemen, vooral huisbezoek en het begeleiden van enkele kringen, waaronder dus ook de Ochtendkring West. Elly Esveld heeft dit begin meegemaakt en is nog steeds één van de trouwe kringleden.

Sinds de kringbijeenkomst jaren geleden een keer op mijn verjaardag viel en ik stukjes vlaai meebracht, is de traditie ontstaan om op de bijeenkomst in januari evaluerend terug te blikken en mij als kringleider met een korte toespraak en een cadeau te bedanken. Gelukkig werd in die toespraak door Elly keer op keer benadrukt wat voor mij bij de kringgesprekken heel belangrijk is: 'De essentie van een kring is volgens mij dat we iets leren en naar elkaars mening luisteren over de onderwerpen die aan de orde komen. Maar ook het sociale aspect mag niet ontbreken. Al deze aspecten komen in de Ochtendkring West tot uiting, maar dit kan echter alleen gerealiseerd worden als er een sfeer van vertrouwen en veiligheid heerst en dat is wat wordt gevoeld in deze kring. Door de wijze waarop jij leiding geeft aan deze kring laat je een ieder tot zijn recht komen. Ik ga in ieder geval elke keer met een blij gevoel naar huis.'

De meeste kringleden wonen in de wijk West, in de buurt van de kerk. Er zijn in de loop der jaren veel

onderlinge vriendschappelijke contacten ontstaan. Ans Baaij verwent de kringleden iedere keer met zelfgebakken cake. De oudste deelnemer is inmiddels 101. Op de foto's zitten we nog op ruime afstand. Als het goed is hoeft dat volgende keer niet meer. ..

Personalia

Overleden:

De heer Gijsbert Heuff is op 30 augustus overleden in de leeftijd van 89 jaar.

We gedenken hem met eerbied.

Onze gedachten gaan uit naar allen die hem dierbaar waren.

Kanselbloemen

Als u het belangrijk vindt, dat iemand kanselbloemen ontvangt, b.v. bij ziekte of voor een andere ondersteuning of medeleven, dan kunt u mij dit laten weten.

Ook bij vreugdevolle gebeurtenissen zoals een jubileum of het bereiken van een zeer hoge leeftijd kan een bloemengroet van de gemeente waardevol zijn.

Neem dan contact op met Lucie Bosch
via e-mail: boschlucie@gmail.com,
of telefonisch: 070 3997672.

Redactie: Peter Kelderman, Ria Edelman en Miriam van Dam

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag
Website: <https://denhaag.remonstranten.nl/> - Email: remondenhaag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon: 070-3250779

Over de Remonstranten

Wij vinden dat geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

Lees verder

[Uitschrijven](#) | [Abonnement beheren](#)